

196

פ ר ו ט ו ק ו ל מט' 9/א

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ב', י"א בטבת תשס"ז - 26.12.55 בשעה 11.30.

הסתתפו: מ. אונא - היו"ד
ב. אזניה
א. אלטמן
ע. איכילוב
מ. בגין
ש. הלל
ז. ורהפטיג
נ. ניר
י. ש. רוזנברג

נעדרו: ע. אסף
י. בדר
י. הררי
ת. טובי
ה' כמיס
ב. לוקר
מ. סנה
מ. קסיס
ח. רקובין
י. שופמן

סוזמנים: פ. רוזן - שר המשפטים
ח. כהן - היועץ המשפטי
ה' גלאס - משרד המשפטים
ה' רוזנטאל - משרד המשפטים
ד. נגבי - משרד המשפטים

ד"ר חרמון - נציב בתי-הסוהר.
ה' דשא - סגן נציב בתי-הסוהר.

סדר-היום: 1. חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר.
2. חוק קרן-היסוד - המגבית המאוחדת לישראל
3. חוק האגרות (בוטריון ציבורי).

אני פותח את הישיבה.

היו"ד מ. אונא: X

1. חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר.

נציב בתי-הסוהר ביקש להעיר כמה הערות
בקשר עם התיקונים שנתקבלו על-ידי הוועדה.

ח. כהן:

(ה"ה חרמון ודשא נכנסים לישיבה).

ד"ר חרמון:

התיקובם שהוכנסו בפעם הקודמת על-ידי הוועדה נראים לי מתקבלים מאוד על הדעת, אחרי שעיינתי בחומר עיון נוסף. יתכן שאין זה הכרחי כי ועדת השחרורים תוכל בכל פעם להוסיף תנאים מיוחדים לכל מקרה אינדיבידואלי. בסיחתי עם היועץ המשפטי לא הבינתי את הדברים בדיוק, ולא ראיתי את החומר הנוגע בכך.

מצד שבי חושבני כי חשוב מאוד לתת לוועדה אפסדות לשחרר מתנאים מסויימים, מן התנאים הסטנדרטיים. דבר זה נעשה על-ידי התיקון. אני גם סכין מתוך כך שהכוונה היא לחייב את העבריינין לחתום על טופס הצהרה שהוא מוכן למלא אחרי התנאים אשר בהם יחוייב, וגם לפטור מכך. עד כה כל אחד היה בותן את חתימתו. אבל בזמן האחרון חכמו האסירים שלנו, והיו כאלה שפרבו לחתום, ועל כן היה רצוי מאוד שהחוק יאפשר לפטור מן החובה הזאת או מן ההתחייבות הזאת, וישאיר את הזכות לקבוע תנאי התנהגות סטנדרטיים לתקנות של שר המשטרה. אם יתברר שיש צורך בשינוי, יוכל השר לעשות זאת מתוך התייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, על-ידי התקנת תקנות.

אני רוצה להעיר כי ישנה תקנה אשר לפיה יש לשר המשטרה הרשות לפטור מסויימים. אני מקווה כי דבר זה ידוע לוועדה, מפני שאחרי התיקון שהוכנס יכולה להיות התנגשות בין שני הדברים האלה. (כוונתי לתקנה 329).

ס. בנין: האם לא העברנו זאת לוועדת השחרורים?

ח. כהן: לא את הסמכויות הכלולות בתקנות. העברנו את הסמכויות לפי פקודת בתי-הסוהר.

אני חשבתי כי אצטרך להודיע לוועדה כי הממשלה עומדת לקחת את החוק בחזרה, מפני שאחרי השינויים שהוכנסו בו על-ידי הוועדה אין דמיון רב בינו לבין הצעת החוק. אבל אחרי ששמעתי את נציגי בתי-הסוהר, אם הוא מקבל את התיקונים האלה, אני שמח שלא תהיה מניעה להביא את החוק לכנסת בצורה שהתקבל על-ידי הוועדה. גם נסיר את הסתייגויות הממשלה בענין זה.

ס. בנין: אני חושב שהביטוח המתאים להחלטתנו יהיה: "לשחרר מן ההתחייבות או מן החובה למלא אחרי תנאים מסויימים".

ח. כהן: הנוסח יובא לישיבה הבאה.

היו"ר ס. אונא: אנחנו מודים לה"ה חרמון ודשא.

(ה"ה חרמון ודשא עוזבים את הישיבה).

2. חוק קרן היסוד - המגבית המאוחדת לישראל.

ח. כהן: עד עכשיו ישנן שלוש חברות לאומיות גדולות אשר לידתן ולכן גם מקומן החוקי היה באנגליה: אוצר התישבות היהודים ובנק אנגלו-פלשתינה; קרן הקיימת וקרן היסוד.

השאלה התעוררה לראשונה בקשר עם אוצר התישבות היהודים. אז באנו אל הכנסת ב-1950 והוטפנו תיקון לפקודת החברות המאפשר לחברה האנגלית להפוך את עורה ולהיות לחברה ישראלית. דבר זה

26.12.55

חוק קרן-היסוד - המגבית המאוחדת
לישראל.

ח. כהן:

מצריך הוראות טובות מפורטות ביותר, מה ייעשה ברכוש החברה הנמצא
במקומות טובים, מה ייעשה בבעלי מניות שאינם מוכנים להסכים לשינוי
זה וכו'. כל השאלות האלה הוסדרו בחוק משנת 1950. אלא שבשנת תשי"ד
באה הקק"ל וטענה כי לא יאה לה, כמו לאוצר התישבות היהודים או חברת
הכשרת הישוב, להפוך את עצמה לחברה ישראלית לפי פקודת החברות, כי אין
היא חברה מסחרית ואין לה צורך כי בעלי המניות שלה יסכימו להעברה,
ואין לה צורך בכל ההסדרים המפורטים בפקודת החברות החלים על חברות
מסחריות. הקק"ל טענה כי היא ראויה לקבל "צ'רטר" של בית-המחוקקים,
שלהיווסד במדינת ישראל על-פי חוק. הכנסת נענתה לדרישה זו וחוקקה
את חוק הקרן הקיימת לישראל, עכשיו באה קרן היסוד ואמרה: כמה גרועה
אני מן הקרן-הקיימת? הממשלה לא רצתה למנוע את הסידור הזה וקרן-
היסוד, ולכן באה הצעת החוק הזאת. היא בנויה בדיוק לפי מתקונת
חוק הקרן הקיימת.

ד. נבני:

יש לי הערה לכותרת. אני מבין שזהו השם
הרשמי, אבל נדמה לי שיש בכך טעם לפגם,
אם מחוקקים חוק על מגבית. האם לא מספיק לכתוב: חוק קרן היסוד?

ח. כהן:

משרד המשפטים עורר בדיוק את אותה שאלה,
וקיבלנו תשובה שהנהלת הסוכנות. אינני רואה
את עצמי מוסמך לתת את התשובה במקומה, והייתי מאוד מבקש שיו"ר הוועדה
יזמין לשיבה הבאה את אנשי קרן היסוד, כדי שיתנו לוועדה את ההסברים
הדרושים. דבר זה הוועדה עשתה גם ביחס לחוק הקרן הקיימת לישראל.

הוחלט:

לקבל את ההצעה לדחות את ההחלטה ביחס
לשם החוק עד לאחר שמיעת הסברים מנציגי
קרן היסוד.

סעיף 1.

הוחלט: לקבל את הסעיף ללא שינוי.

סעיף 2.

הוחלט: לקבל את הסעיף ללא שינוי.

סעיף 3.

הוחלט: לקבל את הסעיף ללא שינוי.

סעיף 4.

נדמה לי שלקרן היסוד יש מעמד מיוחד בחוק
מילווה חובה.

ה' גלאס:

במקום "חוק" צריך להיות "חיקוק". חוק הקק"ל
נתקבל לפני שנתקבל הנוסח החדש של פקודת

ד. נבני:

הפרסנות.

ומה עם קרן-היסוד הכללית, העולמית?

ז. ורהפטיג:

קרן הקיימת וקרן היסוד בחו"ל לא יחוסלו אלא ימשיכו להקיים למטרות מיוחדות.

ה' גלאס:

ז"א שבישראל תוכלנה לפעול שתי חברות, הישראלית והכללית.

ז. ורהפטיג:

אני חושב שימחקו את החברה השנייה.

פ. רוזן:

הבעיה מתעוררת בעיקר בשאלות של עזרונות בחיים שניתנו לטובת הקק"ל בחו"ל. הדבר עלול היה להביא לתקלות בחו"ל אם כתוצאה מן ההסבר בא חיסול מוחלט של החברה בחו"ל.

ה' גלאס:

מדוע אי-אפשר לקבוע כי הזכויות שהיו בארץ לפי החוק הקיים, עוברות לחברה החדשה.

ה' רו"ר ס. אונא:

אני צריך להודות כי אין לי אינפורמציה מדויקת מה יכולות להיות הזכויות הנוספות לפי החוקים האלה לחברה הקיימת כאן בארץ.

ה' גלאס:

אני מציע למחוק את הסלה "גם". על פי הנוסח הזה אנחנו כאילו אומרים שהיינה קיימות שתי חברות. אם נמחק את הסלה "גם", אין אנחנו אומרים שלא תהיינה שתי חברות, אבל גם אין אנחנו אומרים שהיינה שתי חברות.

ס. בבין:

אני הייתי מרחיק לכת והייתי אומר כי הזכויות האלה עוברות לחברה החדשה.

ה' רו"ר ס. אונא:

מאחר שאנחנו מזמינים את אנשי קרן-היסוד, הייתי מציע שנשמע את דעתם גם בענין זה.

ז. ורהפטיג:

ח. כהן:
הענין אינו כל כך חשוב. גם הסעיף הזה הוא העתק מדויק של הסעיף המקביל בחוק הקק"ל. לקק"ל יש בחוקים ישראלים זכויות מסוימות, כמו השחרור מסע העברה במסד ספרי האחוזה. לקרן היסוד, עד כמה שאני יודע, אין זכויות כאלה. אולי יש זכות כזאת בחוק מילווה חובה. אבל אם ישנן זכויות כאלה בחוק, קשה מאוד למחוק אותן, מפני שהחברה החדשה תיווצר רק אחרי שהיא תגיש לשר המשפטים את התזכיר וכו', ככתוב בחוק. ישנן כל מיני התחייבויות אשר לגביהן יש צורך שהחברה תמשיך להתקיים גם אחרי היווצר החברה החדשה.

אני מציע כי משרד המשפטים יבדוק מה הן הזכויות הנתנות בחוקים השונים, ואם נמצא דרך להבטיח אותן, נוכל לוותר על הסעיף כולו.

הוחלט: להשאיר את הסעיף פתוח עד לישיבה הבאה.

סעיף 5,

ה' גלאס:
בסעיף 119 המדובר במספר מינימלי של החברים שצריכים להיות בחברה. סעיף 121(1) מדבר על הצורך בקבלת היתר משר המשפטים כדי להוציא סידרת אגרות חוב.

לגבי הקק"ל, זה מססי. האם לגבי קרן-היסוד
זה מססי, או שזה הוכנס רק מפני שזה ישנו

היו"ר ס. אונא:

בחוק הקק"ל.

בכל אופן, ההנהלה עומדת עכשיו בפני הוצאת
אגרות חוב.

ג. ניר:

אינני חושב שצריך לשחרר את קרן היסוד
מקבלת אישור של שר המשפטים להוצאת
סידרת אגרות חוב. מה הרע בכך שבא-כוח הממשלה יאשר זאת? הייתי מוסיף
לשר המשפטים גם את שר האוצר, אבל אני מוכן שזה יהיה שר המשפטים.
הבעיה היא סוניטארית, וישנן כאן כל מיני אפשרויות.

ס. בנין:

ההגבלה הזאת אינה קיימת בחוק האנגלי,
זהו סעיף קולוניאלי.

פ. רוזן:

השאלה התעוררה גם בקשר עם חוק הקק"ל.
כבר אז הודעתי לוועדת החוקה, חוק ומשפט
כי אנחנו עומדים להציע לכנסת ביטול של סעיף 121(1).

ח. כהן:

הוחלט: לקבל את הסעיף ללא שינוי.

סעיף 6.

על העניין הזה היה ויכוח גדול בקשר עם
חוק הקק"ל. אבל כיון שזה נתקבל שם, יהיה

ג. אונא:

בכון לקבל זאת גם פה.

הוחלט: לקבל את הסעיף ללא שינוי.

סעיף 7.

יש פה שתי סוגיות: האחת - כאשר החברה
הקיימת מתחטלת וכל חובותיה וזכויותיה
עוברות לחברה החדשה; השני - כאשר החברה הקיימת מעבירה חלק מחובותיה
וזכויותיה לחברה החדשה. למען הבהירות אני מציע להפריד בין שני הדברים.
לקשור את הפיסקה הראשונה לחלק הדן במקרה שהחברה מעבירה כל זכויותיה
וחובותיה לחברה החדשה, ואת הפיסקה השנייה - למקרה בו היא מעבירה רק
חלק מהן לחברה החששה.

ס. בנין:

לא ברור מה פירוש "לא יחולו לגבי סידור
זה". המלה "סידור" אינה ברורה לי. אם הכוונה להסכם, צריך לכתוב כי
ההודאות "לא יחולו על הסכם זה".

ז. זרהפטיג:

סעיף-קטן (7) בא להבטיח כי כל החובות
והזכויות שהיו לחברה הקודמת יחולו על
החברה החדשה. כאן אנחנו אומרים שבמקרה של העברה מחברה הקודמת לחברה
החדשה לא יחול סעיף (7) אלא לגבי אותו סוג של עסקים, של רכוש או
של התחייבות. איך יכול לקרות שזה יהיה לא לגבי אותו סוג?

26.12.55

חוק קרן-היסוד - המגבית המאוחדת לישראל.

ח. כהן:

נקח למשל עזבונו בחיים, הם עובדים לחברה החדשה. זהו סוג של נכסים, ולגביהם חל סעיף (7). כלומר, במקרה זה באופן אוטומטי נא שם החברה החדשה, שם החברה החדשה לא יבוא בכל חוזה, בלי מבחנה, אלא רק בחוזים השייכים לאותו סוג של נכסים שעליהם חל הסידור הזה.

חבר הכנסת בגין צודק בדרישתו להפריד בין שתי הסוגיות. לא עשינו זאת מפני שלא רצינו להפלות בין הקרן הקיימת ובין קרן היסוד. אם נכתוב עכשיו את החוק לגבי קרן היסוד בלשון יותר טובה, עלולים להתעורר ספיקות בנוגע לחוק הקודם.

ס. בגין:

אפשר יהיה לתקן גם את חוק קרן הקיימת בהתאם לכך.

הוחלט:

לקבל את הצעת ס. בגין האומרת להפריד בין המקרה שהחברה הקודמת מתחללת וכל זכויותיה וחובותיה עוברות לחברה החדשה, לבין המקרה שחלק מזכויותיה וחובותיה של החברה עוברות לחברה החדשה.

סעיף 8.

ג. ניר:

מדוע חובת הפירסום מופיעה פה, ואינה מופיעה בשני המקרים הראשונים?

ח. כהן:

שם בין כך קיימת חובת הפירסום, לפי סעיף 119.

היו"ר ס. אונא:

מדוע יש צורך בזה?

ח. כהן:

לגבי הקרן הקיימת אני יכול להבין את הצורך הזה. לגבי קרן היסוד - באמת אינני יודע.

היו"ר ס. אונא:

אינני חושב שאנחנו צריכים להגיע עד אבסורד מתוך רצון ששני החוקים יהיו שווים.

ח. כהן:

אולי נשמע גם בענין זה את חוות דעת אנשי קרן-היסוד.

ז. ורהפטיג:

אני מציע למחוק את המלה "נפוץ". מדוע לגבי עתון בארץ לא נאמר "הנפוץ", ולגבי עתון

בחו"ל זה נאמר?

1. הוחלט: להשאיר את סעיף-קטן (1) פתוח עד לשמיעת דעתם של אנשי קרן היסוד.

2. לקבל ללא שינוי את סעיף-קטן (2) (כפוף להחלטה שתקבל ביחס לסעיף-קטן (1)).

ר.ט.

ועדת החוקה, חוק ומשפט (9/א) - 7 -
26.12.55
חוק קרן-היסוד - המגבית המאוחדת
לישראל

סעיף 9.

גם בסעיף 7 וגם בסעיף 8 מדובר על הסכס. אפטר לכתוב לגבי שניהם, או לפי הסכס או

ג. נייר:

עקב העברה.

הוחלט: לקבל את ההצעה לכתוב "עקב העברה לפי סעיף 7 או לפי סעיף 8".

3. חוק האגרות (נוטריון ציבורי).

סעיף 1.

הוחלט: לקבל את הסעיף ללא שינוי.

סעיף 2.

הוחלט: לקבל את הסעיף ללא שינוי.

סעיף 3.

מ. בגין: אני מתקשה להבין את ההדגשות "כל פרט מפרטי התוספת, להוסיף, לגרוע". האם לא מספיק לכתוב כי שר המשפטים רשאי באישור ועדת הכנסת לשנות את התוספת?

ז. ש. רוזנברג: אינני יודע מדוע צריך להביא זאת לוועדת הכספים? זוהי מעמדה על ועדת הכספים ללא צורך.

היו"ר מ. אונא: בזמנו פיקפקנו אם סידור זה מספיק. אבל פחות מזה - אני חושב שאי-אפשר.

הוחלט: לקבל את הצעת מ. בגין האוסרת לכתוב כי "שר המשפטים רשאי באישור ועדת הכספים של הכנסת לשנות את התוספת".

סעיף 4.

ד. נגבי: העירו לי כי לא צריך לכתוב כי החוקים האלה בטלים, כי זה כאילו אנחנו מבטלים חוקים שלנו, אלא יש לכתוב כי לא יהיה להם תוקף או שלא ינהגו עוד לפיהם.

ח. כהן: אינני גורס את האימטניסות הזאת, הכנסת די ריבונית לנטל גם חוקים עותומניים וגם חוקים מנדטוריים. ואל לנו להירתע מלאמר במפורש כי החוקים האלה בטלים.

מ. בגין: אפשר להגיד: תקפם בטל.

הוחלט: לקבל את הסעיף ללא שינוי.

סעיף 5.

הוחלט: לקבל את הסעיף ללא שינוי.

התוספת.

ח. כהן: בסעיף (1) - עד עכשיו זה היה 350 פרוטה. לא הלכנו כלל לפי התעריפים הקודמים. אלה הם תעריפים עותומניים, ופשוט לא יתכן לקחתם כבסיס. לקחנו בתור בסיס סכום המתקבל על הדעת.

גם בסעיף (2) זה היה קודם 350 פרוטה.

ד. נגבי: בסעיף (3) זה היה קודם 50 פרוטה. כאן יש חידוש: ששים שורות. קודם לכן זה היה לפי מלים, ומפירת המלים היתה מעטסה גדולה.

י.ש. רוזנברג: אני מציע שזה יהיה לפי דפים.

ח. כהן: אז מתעוררת בעיה גודלו של הדף.

ס. בגין: אני מציע: 5 פרוטות עבור כל שורה.

ח. כהן: אני מסכים, אך בתוספת: 5 פרוטות עבור כל שורה ולא פחות מ-250 פרוטות.

הוחלט: לקבל את הצעת התיקון של ס. בגין לסעיף (3) של התוספת, עם התיקון שהוצע על-ידי היועץ המשפטי: 5 פרוטות עבור כל שורה, אך לא פחות מ-250 פרוטות.

2. להכניס תיקון מקביל לתיקון בסעיף (3) - בסעיף (4), אך במקום 5 פרוטות לשורה - 10 פרוטות לשורה.

ד. נגבי: בסעיף (5) - עד עכשיו היה 350 פרוטה. בסעיף (6) היה מאכטיסום. הסכום הקטן ביותר היה 200 פרוטה, והמאכטיסום היה, דומני, עד לירה וחצי. הסקאלה היתה ארוכה מאוד.

ס. בגין: קבענו כי אם יהיו שינויים, הם יוכנסו על-ידי שר המשפטים באישור ועדת הכספים. כאן יש בעיה של מעטסה כספית על הציבור. הייתי מציע כי לפני שאנחנו מקבלים החלטה סופית בחוק זה, נעביר זאת לוועדת הכספים ונבקש חוות דעתה. אין אנחנו חייבים לעשות זאת. ענין הפרוטסט, למשל, הוא בעיני רציני ביותר.

היו"ר ס. אונא: בכל זאת, זה נשאר במסגרת צנועה למדי.

ח. כהן: הייתי מציע פרוצדורה אחרת: הייתי מציע כי ועדת החוקה תחליט לקבל את התוספת הזאת, עם ולפני הבאת החוק לקריאה שניה ושלישית יובא הדבר לידיעת ועדת הכספים והיא תביע את דעתה בענין זה.

היו"ר ס. אונא: אני לא כל כך נלהב לסידור הזה. זה תקדים, זוהי פרוצדורה שאינני יודע לאן תוביל אותנו.

ה' בלאס: אם אינני סועה יש אפילו החלטה של ועדת הכנסת בענין זה. קרו מקרים שבוועדת העבודה הכניסו פטורים סמט ההכנסה, ואח"כ היתה על כך תלונה מצד ועדת הכספים, והיא טענה כי צריך היה להביא זאת לידיעתה.

היו"ר ס. אונא: הייתי רוצה לשקול זאת, ולהתייעץ על כך עם יו"ר ועדת הכספים.

ס. בנין: מדוע בקבע בסעיף (7) דוקא 7000 ל"י.

ד. נבני: היום יש סקאלה ארוכה יותר. חושבני שבמקרה זה 7000 ל"י היה המסוצע. לפי החוק הקיים זה התחיל ב-300 פרוטה ונגמר בלמעלה מלירה.

ח. כהן: אפשר להתחיל באלף ל"י, ולקבוע לזה אגרה של 5 ל"י. אח"כ אפשר להגיע עד 10000 ל"י.

הוחלט: לקבל את ההצעה להכניס תיקון בסעיף (7) של התוספת: עד אלף ל"י - 5 ל"י; עד 5000 ל"י - 7.5 ל"י; עד 10,000 ל"י ומעלה - 10 ל"י.

ח. כהן: בסעיפים (8) ו-(9) זה היה 380 פרוטה.

י.ש. רוזנברג: בכל החוק מדובר על כך שהתקנות יהיו באישור ועדת הכספים. נדמה לי שגם בסעיף (10) צריך להוסיף זאת.

ד. נבני: הסידור עד עתה היה: לפי מספר הקילוסטרים שצריך היה ללכת. היום אין זה קנה-מידה. וזה דבר טכני ופעוט.

ח. כהן: אני מציע לכתוב במקום זאת: 5 ל"י (או 3 ל"י) בעד כל שעה שהנוטריון נמצא מחוץ למשרדו.

הוחלט: לקבל את הצעת היועץ המשפטי בסעיף (10) האומרת: במקום להשאיר זאת בידי שר המשפטים, לקבוע כי האגרה תהיה 3 ל"י בעד כל שעה שהנוטריון נמצא מחוץ למשרדו.